

Sygn. akt VII U 950/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lipca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Zabrocka

Protokolant: st.sekr.sąd. Alina Bastuba

po rozpoznaniu w dniu 3 lipca 2013 r. w Gdańsku

sprawy H. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o datę wznowienia wypłaty świadczenia

na skutek odwołania H. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 19 marca 2013 r. nr (...)

oddala odwołanie.

/ na oryginale właściwy podpis/

Sygn. akt VII U 950/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 marca 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił H. M. uchylecia decyzji z dnia 04 października 2011r. w części , w jakiej decyzja ta zawieszta na podstawie art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z późn. zm.), prawo do emerytury za okres od dnia 01 października 2011r. do 21 listopada 2012r.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż zgodnie z art. 190 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i z tym dniem następuje utrata mocy obowiązującej aktu normatywnego , którego dotyczy orzeczenie Trybunału. W wyroku z dnia 13 listopada 2012r. , który został ogłoszony w dzienniku ustaw z 2012r. poz. 1285 w dniu 22 listopada 2012r. , Trybunał Konstytucyjny nie wskazał ani w wyroku ani w jego uzasadnieniu innej daty utraty mocy prawnej wskazanych z decyzji przepisów. Tym samym wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r. nie ma zastosowania do przypadającego przed dniem 22 listopada 2012r. okresu zawieszenia emerytur na podstawie przepisu art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. tzw. ustawy zmieniającej w zw. z art. 103 a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Od powyższej decyzji ubezpieczona złożyła odwołanie wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji i nakazanie organowi rentowemu wypłaty emerytury zgodnie z wnioskiem, wskazując iż zaskarżona decyzja jest sprzeczna z zasadą sprawiedliwości społecznej i podważa zaufanie obywatela do państwa i stanowionego prawa.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując stanowisko jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Ubezpieczona H. M. , urodzona (...) , w dniu 22 grudnia 2008r. wystąpiła z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury.

Decyzją z dnia 22 stycznia 2009r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał ubezpieczonej od dnia 01 grudnia 2008r. tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek , prawo do emerytury. Jednocześnie organ rentowy nie zawiesił wypłaty emerytury, pomimo kontynuacji zatrudnienia przez ubezpieczoną .

Pismem z dnia 11 lutego 2009r. ubezpieczona poinformowała pozwanego o dokonaniu zwrotu przekazanej jej emerytury wskazując, że celem jej wniosku z grudnia 2008r. było przyznanie emerytury , a nie jej naliczenie i wypłacanie , gdyż nadal trwa w stosunku pracy.

W tych okolicznościach organ wstrzymał wypłatę świadczenia.

Decyzją z dnia 9 kwietnia 2009r. organ rentowy wznowił ubezpieczonej wypłatę świadczenia od dnia 01 marca 2009r. tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek , ponownie ustalając jego wysokość. Ubezpieczona nadal kontynuowała zatrudnienie i pobierała emeryturę.

Decyzją z dnia 04 października 2011 r. pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wstrzymał ubezpieczonej wypłatę emerytury od dnia 1 października 2011r. na podstawie art. 103 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych ustaw (Dz. U. Nr 257 poz. 1726).

Od powyższej decyzji ubezpieczona nie złożyła odwołania.

Ubezpieczona kontynuuje zatrudnienie w Urzędzie Miejskim w G. .

W dniu 10 grudnia 2012r. powołując się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r. ubezpieczona wniosła o wypłatę zawieszony emerytury za okres od 01 października 2011r.

Decyzją z dnia 20 grudnia 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wznowił wypłatę świadczenia od dnia 22 listopada 2012r.

Zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją z dnia 19 marca 2013r. pozwany odmówił ubezpieczonej uchylecia decyzji z dnia 04 października 2011r. w części , w jakiej decyzja ta zawiesza na podstawie art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, ze zm.), prawo do emerytury za okres od dnia 01 października 2011r. do 21 listopada 2012r.

Dowód : akta emerytalne ZUS : k. 1 -3 wnioski , k. 45 decyzja , k. 47 pismo z 11.02.2009r. , k. 99 decyzja z dnia 9.04.2009r. , k. 188-decyzja z dnia 4.10.2011r. , k.198 wniosek , k. 219 decyzja z dnia 20.12.2012r. , k. 245 decyzja z dnia 19.03.2013r.

Wyrokiem z dnia 13 listopada 2012 r. w sprawie sygn. Akt 2K/12 Trybunał Konstytucyjny orzekł, iż art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z 2010 r. Nr 40, poz. 224, Nr 134, poz. 903, Nr 205, poz. 1365, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1726, z 2011 r. Nr 75, poz. 398, Nr 149, poz. 887, Nr 168, poz. 1001, Nr 187, poz. 1112 i Nr 205, poz. 1203 oraz z 2012 r. poz. 118 i 251), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W punkcie 9 uzasadnienia wyroku Trybunał Konstytucyjny określił jego skutki podając, że art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. w zakresie, w jakim przewiduje stosowanie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r. (**tj. od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r.**), bez konieczności rozwiązania stosunku pracy utraci moc z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw. Przedmiotowe orzeczenie ogłoszone zostało w Dzienniku Ustaw z dnia 22 listopada 2012 r. pod. poz. 1285.

Powyższy stan faktyczny, który był niesporny w sprawie, Sąd ustalił w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach emerytalnych, których prawdziwości i rzetelności nie kwestionowała żadna ze stron postępowania. Sąd również nie znalazł podstaw, aby je kwestionować z urzędu.

Przedmiotem oceny Sądu była jedynie prawidłowość wydania przez organ rentowy decyzji odmawiającej ubezpieczonej uchylecia decyzji z dnia 04 października 2011r. w części w jakiej decyzja ta dotyczy zawieszenia prawa do emerytury za okres od dnia 01 października 2011r. do dnia 21 listopada 2012r. , co oznacza , w ocenie organu rentowego, brak podstaw wypłaty wyrównania emerytury zawieszanej w tym okresie w kontekście treści wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. wydanego w sprawie o sygn. Akt 2K/12 .

Dla porządku jedynie wskazać należy, iż w niniejszej sprawie wnioski ubezpieczonej o wypłatę świadczenia emerytalnego zawieszono na podstawie przepisu uznanego następnie przez Trybunał Konstytucyjny cytowanym wyżej wyrokiem z dnia 13 lutego 2012r. za niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej , stanowił w istocie skargę o wznowienie postępowania administracyjnego zakończoną prawomocną decyzją organu rentowego z dnia 04 października 2011r. w przedmiocie zawieszenia wypłaty świadczenia emerytalnego ubezpieczonej od dnia 01 października 2011r. . Skarga ta znajduje oparcie w art. 272 § 1 i 2 k.p.a. jako podstawa wzruszenia prawomocnej decyzji organu rentowego i w konsekwencji , w przypadku uznania zasadności wznowienia, podjęcia wypłaty wstecz za okres zawieszenia tj. co do świadczeń przypadających za okres od 1 października 2011 r. do 21 listopada 2012 r.

Art. 272. stanowi zaś : § 1. Można żądać wznowienia postępowania również w przypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie.

§ 2. W sytuacji określonej w § 1 skargę o wznowienie postępowania wnosi się w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego. Jeżeli w chwili wydania orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego orzeczenie sądowe nie było jeszcze prawomocne na skutek wniesienia środka odwoławczego, który został następnie odrzucony, termin biegnie od dnia doręczenia postanowienia o odrzuceniu.

Okoliczności tej ,w ocenie sądu rozpoznającego odwołanie, w żadnym zakresie nie należy pomijać, albowiem aczkolwiek przesłanki wznowienia postępowania mają swe źródło w przepisach postępowania administracyjnego, a wady decyzji związane z naruszeniem procedury postępowania administracyjnego nie podlegają co do zasady ocenie w postępowaniu przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych , jednakże w okolicznościach niniejszej sprawy rzutują na ustalenie czy i od jakiej daty strona ma prawo do wypłaty emerytury zawieszanej na podstawie uznanego za niezgodny z konstytucją przepisu , czyli pośrednio wpływa na ocenę merytoryczną prawidłowości wydanej decyzji, która podlega kontroli sądu pracy i ubezpieczeń społecznych.

Co prawda przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 grudnia 1998r. (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, ze zm.), zawierają de facto samodzielną podstawę dokonania zmiany prawomocnej decyzji organu rentowego orzekającej o prawie do świadczenia lub jego wysokości vide : art. 114 ust. 1, jednakże konsekwencją uwzględnienia nowych okoliczności jest wydanie decyzji i ponowne ustalenie prawa lub wysokości z datą powzięcia informacji o okoliczności uzasadniającej ponowne ustalenie. Takie zresztą stanowisko organ rentowy ujawnia się w decyzjach podejmujących wypłatę świadczeń emerytalnych od dnia 22 listopada 2012r. tj. od daty ogłoszenia wyroku Trybunału Konstytucyjnego , podczas gdy konsekwencją weryfikacji decyzji -w oparciu o orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego eliminujące z obrotu prawnego przepis uznany za niezgodny z Konstytucją- jest konieczność uwzględnienia zmiany stanu prawnego, od dnia wydania decyzji na podstawie przepisu , którego zgodność z Konstytucją zakwestionował Trybunał Konstytucyjny.

Okoliczności te zresztą zasadnie podnosiła w swym odwołaniu ubezpieczona.

W niniejszej sprawie jednakże okoliczność ta pozostaje bez wpływu na rozstrzygnięcie sądu , albowiem Sąd Okręgowy mając na uwadze fakt, iż wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., sygn. akt K 2/12 ma określony zakres podmiotowo – przedmiotowy, stanął na stanowisku , iż w kontekście daty przyznania ubezpieczonej prawa do emerytury tj. od dnia 1 grudnia 2008r. w stosunku do ubezpieczonej wyrok Trybunału Konstytucyjnego , na który powołuje się we wniosku i w odwołaniu , nie ma zastosowania, bowiem ubezpieczona nie znajduje się w katalogu podmiotów, do których powyższy wyrok ma zastosowanie.

Na wstępie podkreślić należy, zważywszy na to , że ubezpieczona zwróciła wypłacone jej nienależnie świadczenie emerytalne za grudzień 2008 r. i styczeń 2009r. , iż w przedmiotowej sprawie nie budzi wątpliwości , iż w istocie ubezpieczona prawo do emerytury nabyła od dnia 1 grudnia 2008r. Wola przejścia na emeryturę w chwili składania wniosku została potwierdzona zarówno w piśmie ubezpieczonej z dnia 11 lutego 2009r. (k. 47 akt emerytalnych) , jaki i na rozprawie w dniu 3 lipca 2013r. Ubezpieczona wyraźnie wskazała bowiem (co także wynika z treści przywołanego pisma) , że jej wolą było aby prawo do emerytury zostało ustalone , a nie następowała wypłata z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia(k. 15) .

Artykuł 103 a ustawy dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wprowadzony art. 28 w związku z art. 6 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010r. , zgodnie z którym prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą , na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed nabyciem prawa do emerytury , ustalonym w decyzji organu rentowego, nie znajduje zastosowania wyłącznie do osób, które korzystały z wcześniejszej możliwości nabycia prawa do emerytury, nabywając to prawo w okresie od 08 stycznia 2009r. do 31 grudnia 2010r. bez konieczności uprzedniego rozwiązania stosunku pracy. Zgodnie ze stanowiskiem Trybunału Konstytucyjnego zawartym w uzasadnieniu cytowanego wyżej wyroku rozwiązanie przyjęte przez ustawodawcę w art. 28 ustawy zmieniającej z dniem 16 grudnia 2010r. spowodowało , że osoby które już skutecznie nabyły i realizowały prawo do emerytury w okresie od 08 stycznia 2009r. do 31 grudnia 2010r. musiały , na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z dnia 16 grudnia 2010r. w związku z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, poddać się nowej , mniej korzystnej dla nich treści ryzyka emerytalnego. Innymi słowy , ubezpieczeni, którzy prawo do emerytury uzyskali po spełnieniu jedynie warunku osiągnięcia wieku (oraz odpowiedniego stażu ubezpieczeniowego) , musieli ponownie zrealizować swoje prawo do emerytury według nowej treści ryzyka , czyli spełnić także warunek rozwiązania stosunku pracy , aby nadal pobierać od 01 października 2011r. emeryturę. Podsumowując , Trybunał Konstytucyjny wskazał, iż dokonana przez ustawodawcę zmiana polegająca na dodaniu do ustawy o emeryturach i rentach z FUS art. 103 a reguluje de facto niezwykle ważną z punktu widzenia nabycia prawa do emerytury kwestię , jaką jest treść ryzyka emerytalnego. W tym kontekście, jak podkreślił Trybunał Konstytucyjny, jeśli ubezpieczony już raz skutecznie spełnił warunki do przyznania prawa do emerytury , to niedopuszczalne jest - z punktu widzenia zasady ochrony zaufania obywatela do państwa i do stanowionego przez nie prawa – nakazanie mu zastosowania się do nowej treści ryzyka , czyli nakazanie mu ponownego zrealizowania już raz skutecznie zrealizowanego prawa do emerytury.

W okolicznościach niniejszej sprawy bez znaczenia pozostaje fakt podjęcia przez organ rentowy decyzją z dnia 9 kwietnia 2009r. wypłaty emerytury od dnia 01 marca 2009r. albowiem w przypadku ubezpieczonej treścią ryzyka emerytalnego nadal objęty był warunek rozwiązania stosunku pracy obowiązujący w dacie przyznania ubezpieczonej prawa do emerytury tj. w dniu 01grudnia 2008r. Podjęcie wypłaty było bowiem jedynie konsekwencją zastosowania się przez organ rentowy do obowiązującego w dacie wniosku stanu prawnego tj. uchylecia art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z dniem 08 stycznia 2009r. Okoliczność ta pozostawała jednakże bez wpływu na treść ryzyka emerytalnego, jakiemu była poddana ubezpieczona występując w grudniu 2008r. z wnioskiem o emeryturę i uzyskując to prawo od 01 grudnia 2008r., którego to ryzyka była w pełni świadoma zwracając wypłacone jej nienależne świadczenie . Godzi się w tym miejscu przytoczyć stanowisko Trybunału Konstytucyjnego zawarte w uzasadnieniu cytowanego wyżej wyroku z dnia 13 listopada 2012r. , iż rozpatrywana sprawa (tj. badanie zgodności z konstytucją zakwestionowanych przepisów) nie dotyczyła istoty rozwiązania zawartego w art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych . Trybunał, jak wyjaśnił, nie badał konstytucyjności obowiązku uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą jako warunku realizacji nabytego prawa do emerytury , lecz zastosowanie nowej treści ryzyka emerytalnego na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010r. do osób, które w momencie jej wejścia w życie miały już ustalone i zrealizowane prawo do emerytury tj. nie były objęte ryzykiem rozwiązania stosunku pracy , a prawo do emerytury uzależnione było jedynie od osiągnięcia wymaganego wieku i stażu ubezpieczeniowego.

Ubezpieczona w kontekście niespornego stanu faktycznego bezsprzecznie nie miesi się w kategorii osób, do których wyrok Trybunału Konstytucyjnego ma zastosowanie, zatem orzeczenie to nie może stanowić w stosunku do ubezpieczonej podstawy do wypłaty zawieszanej emerytury za wnioskowany okres.

Brak zatem podstaw, w ocenie Sadu Okręgowego, do zmiany zaskarżonej decyzji w kierunku postulowanym przez ubezpieczoną, co mając na uwadze na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oraz przywołanych przepisów uzasadnia orzeczenie jak w sentencji orzeczenia.

SSO Elżbieta Zabrocka